

Orhan Pamuk, Istanbul. Minnen av en stad. Norstedts.

Denna bokhöst rymmer flera titlar från Mellanöstern och den alltmer uppluckrade kulturella gränsen mellan väst och öst.

När Orhan Pamuk om någon vecka besöker Bok och biblioteksmässan presenterar han en roman, som både är en självbiografi och ett ode över en stad han blivit trogen från sin barndom; Istanbul.

Det är en historia om den stolta ottomanska staden som förfaller och omskapas till en modern stad, men som trots allt befinner sig i utkanten av både öst och väst. I denna stadsstudie väver Pamuk samman berättelsen om den egna familjen och uppväxten under 50- och 60-talet.

Också det en skildring av storhet och förfall, då fadern till slut lyckas förskingra den oerhörda förmögenhet han ärvt. Det är ur dessa två motsägelsefulla storheter; staden och familjen som den unge Pamuk söker sig fram mot sitt eget författarskap.

Pamuk är konstnären som plötsligt kan betrakta och beundra bakgrunden mer än de gestalter han först ställt i berättelsens centrum. Tonen är nostalgisk och sorgsam. Pamuk kallar den för ”hüzün”, en känsla som ”kommer ur människans smärta över allt som gått förlorat”. Hüzün liknar en sorg som ingen vare sig kan eller vill undkomma. Den har sina rötter i mötet mellan öst och väst, men är nu en del av Istanbuls själ. Ett ständigt återkommande tema är de ottomanska trähusen som ett efter ett förstörs i bränder. I ljuset av detta sken växer hüzün sig allt starkare. Det finns en närbesläktad känsla av skam i de många berättelserna om staden och familjen. En rädsla att vara fel och förlora sin storhet. Likt en färja som färdas mellan Dardanellerna och Bosporen, så rör sig Pamuk mellan öst och väst. Han betraktar det ena ur det andra perspektivet.

Pamuk ger staden och familjen en skön återupprättelse genom denna varma och kärleksfulla berättelse. Ur de komplicerade resterna av ett stort välde återfinner han ett folk med både glädje och melankoli. Och en ung man som bestämmer sig för att bli författare.

Jakob Carlander

Ingress:

Hüzün är ett turkiskt ord för sorg, melankoli och nostalgi. Den är en del av Istanbuls själ.

Författaren Orhan Pamuk gör denna känsla till en tolkningsnyckel av en sällsam stad och sin egen familj.

Bildtext:

Orhan Pamuk, som besöker Bok och biblioteksmässan i år skildrar sin stad med värme och sorg. Insprängda fotografier får boken att likna ett litterärt reportage.